

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE
 ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetus, tel. 430-23. Piiskopi 2.
 Talitus, tel. 408-24, TALLINN, Toom-Rüütli 10.
 Tellimishind aastas Kr. 5.—
 ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
 Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
 JA VASTUTAV TOIMETAJA
 A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson
 Sektsiooni nõukogu esimees J. Jaakson
 Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus
 Sektsiooni nõukogu esimees dr. E. Terasmäe
 Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 20

Tallinn, 21. mail 1940

VI aastakäik

SISU:

Lk.

PÖLLUMAJANDUS

Taliviljaoraste seisund 15. V. 1940. a. 322
 Elusloomade hinnad laatadel 323

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

Töö- ja palgaolud tööstuses märtsis 1940. a. 325
 Väliskaubandus aprillis 1940. a. 330

HINNAD

Elatismaksumus aprillis 1940. a. 331

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

Võiturg 332
 Juustuturg 332
 Peekoniturg 333
 Tapaloomade- ja lihaturg 333
 Toornahkadeturg 334
 Kanamunaturg 334
 Piimaturg 334
 Teraviljaturg 335
 Linaturg 335
 Kartuliturg 335
 Aedviljaturg 336
 Kalaturg 336

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaaruanne 337

VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE

OSAKONNA TEATED

Itaalia põllumajandus 338
 Parkimisekstraktide kartell Itaalias 338
 Majandusministri jutujamine Leedu väliskaubandusest 338
 Säästtegevuse suurenemine Leedus 339
 Uue isemendivabriku ehitamine Leedus 339
 Rootsi hobuseosind Leedus 339
 Sulfiitpiirituse kasustamine mootorite kütteinena Rootsis 339
 Mütigikeelu alla seatud kaubad Rootsis 339
 Seemnete väljaveo keskselti aastaaruanne Lätis 339
 Klaasimurru suurenev kasustamine Lätis 340
 Leiva- ja söstviljaga varustamine Taanis 340
 Jõutoit tselluloosist Norras 340
 Lühiteateid 340
 Väljaveateid kartuli rekordsaagiks Argentiinas 340

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE

State of Winter Crops on May 15th, 1940 322
Prices of Live-Stock at Fairs 323

INDUSTRY AND TRADE

Labour and Wage Conditions in March, 1940 325
Foreign Trade in April, 1940 330

PRICES

Cost of Living in April, 1940 331

AGRICULTURAL MARKETS

Butter Market 332
Cheese Market 332
Bacon Market 333
Cattle and Meat Market 333
Rawhide Market 334
Egg Market 334
Milk Market 334
Grain Market 335
Flax Market 335
Potato Market 335
Vegetable Market 336
Fish Market 336

INFORMATION PART

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return 337

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Italian Agricultural Conditions 338
Tanning Extracts Cartel Organised in Italy 338
Interview of Lithuanian Minister of Economics on Foreign Trade 338
Bank Deposits Increasing in Lithuania 339
New Cement Factory to be Constructed in Lithuania 339
Sweden Purchasing Horses from Lithuania 339
The Use of Sulphate Alcohol for Motor Fuel in Sweden 339
Sweden Prohibits Sale of Certain Goods 339
Annual Report of the Latvian Central Seed Export Company 339
Latvian Glass Industries Increase Use of Broken Glass 340
Grain Supplying in Denmark 340
Norway Manufactures Concentrated Feed from Cellulose 340
News from Hungary 340
Argentine Expecting Record Potato Crop 340

PÖLLUMAJANDUS

TALIVILJAORASTE SEISUND 15. V. 1940. STATE OF WINTER CROPS ON MAY 15th, 1940.

Taliviljade külv m. a. sügisel toimus kausi ebasoodsais oludes. Juba suvi oli sademetekehv ja kuivus kestis edasi ka sügisel tavalisel taliviljade külviajal. Vihma oodates jäid külvid suures osas hiljaks. Ainult vähe-seis paigus tuli vihma sügisel rahuldavalt. Seetõttu jäid orased väikesiks lume alla minekul ja esines juhte, kus oras läks lume alla ühelehelisena, s. o. vaevalt ülestõusnult.

Lumi tuli võrdlemisi vara ja lumekate jäi ka püsima. Lumekate kujunes talve jooksul küllalt paksuks. Seetõttu erakorraliselt külmad ilmad, millised püsisid det. lõpust kuni apr. alguni, ei avaldanud taliviljaorasele nimetamisväärselt halba mõju. Orased säilisid võrdlemisi rahuldavalt ja vigastused, milliseid ilmnes taliviljade juures, ei ole suured.

Põllumajanduskorrespondentide hindeil on taliviljaoraste vigastused väiksemad kui aasta tagasi. 1939. a. kevadel teatas korrespondentidest 51% suurist vigastusist taliviljaoraste juures, 28% — keskmisist ja 21% — väikesist. Tänavu teatas korrespondentidest suurist vigastusist 28%, keskmisist — 27% ja väikesist — 45%. Tänavu kevade orased tulid lume alt välja seega tervemaina kui aasta tagasi, kuigi nende seisund sügisel lume alla minekul oli võrdlemisi nõrk.

Korrespondentide hinnete kokkuvõtte järgi on rukki-oraste seis 15. mai peale 88% viimase 10 a. keskmisest, seega 12% alla keskmist. Viimase 10 a. keskmiselt saadi rukki 13,3 kv ha-lt, kuna tänavu oraste seisu järgi hindasid korrespondendid loodetavat saaki 11,7 kv-le ha-lt. M. a. samaaegsel hinnangul oli rukkioraste seisund 85% viimase 10 aasta keskmisest.

Oraste seisund maade järgi on tunduvalt erinev. Võrreldes viimase 10 a. keskmisega osutus rukkioraste seisund parimaks Harjumaal 101%, selle järel Virumaal 98%, Järva-98%, Põltsamaal 92%, Võru- 91%, Saare- 87%, Valga- 86%, Lääne- 83%, Viljandi 80%, Pärnu- 78% ja Tartumaal 72%.

Taliniisuoraste seisund on ühtlasem kui rukkiorasteil, kuid seejuures võrreldes vii-

mase 10 a. keskmisega veidi nõrgem. Taliniisuoraste seisundit hindasid korrespondendid riigi keskmiselt 79% viimase 10 a. keskmisest. Viimase 10 a. keskmiselt saadi taliniisu 13,9% kv. ha-lt ja tänavust saaki loodetakse kujunevat 11,0 kv-le. M. a. samaaegsel hinnangul osutus taliniisuoraste seisund veelgi nõrgemaks tänavusest, mil hinnang oli 75% 10 a. keskmisest.

Saagilootused oraste hinnangu järgi 15. V 40.

Harvest Expectation of Young Crops on May 15th. 1940.

	Rukis Rye		Talinisu Winter Wheat		Põldhein Field Hay	
	kv. ha-lt	% 10 a. keskmisest	Quint. per Ha.	Decade Average in %	kv. ha-lt	% 10 a. keskmisest
Viru	13,1	98	12,3	68	28,6	108
Järva	13,0	98	12,3	83	34,5	112
Harju	12,4	101	12,2	88	26,9	106
Lääne	10,3	83	10,8	76	22,3	74
Saare	9,2	87	9,0	76	24,1	73
Pärnu	11,2	78	10,7	77	26,0	91
Viljandi	13,2	80	12,1	78	24,7	80
Tartu	10,7	72	9,6	66	16,4	57
Valga	11,6	86	9,6	74	22,1	81
Võru	10,0	91	9,7	85	15,1	66
Põltsamaa	10,9	92	10,1	91	17,6	67
Kesk. 15. V Average						
1940	11,7	88	11,0	79	23,6	85
1939		85		75		72
1938		84		86		107
1937		111		103		109
1936		92		89		108
1935		85		80		98
1934		120		113		102
1933		114		110		109
1932		104		102		100
1931		95		93		105

Käesoleva hinnangu järgi taliniisuoraste seisund võrreldes viimase 10 a. keskmisega osutub paremaks Põltsamaal — 91%, järgnevad Viru- ja Harju- 88%, Võru- 85%, Viljandi- 78%, Pärnu- 77%, Lääne- ja Saare- 76%, Valga- 74 ja Tartumaal 66%.

Taliviljaoraste seisund näib üldiselt paremana Kirde- ja Kagu-Eestis, kuna Kesk- ja Loode-Eestis seevastu nõrgemana võrreldes viimase 10 a. keskmisega.

Ristikheinaorased on säilinud ületalve võrdlemisi rahuldavalt, olgugi et nende hinnang osutub tunduvalt nõrgemaks viimase 10 a. keskmisest. Ristikheinaoraseid rikkus m. a. suvine kuivus ja see ongi peamiseks põhjuseks ristikheinaoraste nõrgale seisule. Talvevigastusi ristikheinaoraseil on tunduvalt vähem. M. a. ristikheinasaak äpardus, kuna talv rikkus oraseid raskelt; tänavu on seisund ses suhtes parem.

Ristikheinaoraste seisundit hindavad põllumajandus-korrespondendid riigi keskmiselt 85% viimase 10 a. keskmisest, kuna m. a. samaaegsel hinnangul oli ristikheinaoraste seisund 72%. Ristikheinaoraste praeguse seisundi järgi võiks loota ha-saaki kujunevat

23,6 kv-le, viimase 10 a. keskmine saak oli 27,7 kv. ha-lt.

Ristikheina seisund on parem P.-Eestis, kus see Viru-, Järva- ja Harjumaal tõuseb üle viimase 10 a. keskmise, kuna mujal Eestis jääb alla sellest. Nõrgem on ristikheinaoraste seisund Kagu-Eestis. Praegu on siiski varane hinnata saagi kujunemist kuigi kindlalt, kuna selle areng sõltub veel väga palju eelseisvast ilmastikust. Viimased vihmad on kahtlemata soodustanud oraste seisu paranemist. M. a. taliviljaoraste esimene hinnang, mis tehti 15. mai peale, näitas võrdlemisi nõrka seisu. Kuid edasine ilmastik soodustas talviljade kasvu ja paranemist ning saak kujunes keskmisest kõrgemaks.

ELUSLOOMADE HINNAD LAATADEL.

PRICES OF LIVE-STOCK AT FAIRS.

Elusloomade hinnad laatadel on aasta esimesil kuul näidanud püsivat tõusu ja ületavad nüüd tunduvalt m. a. sügiseisi madalseisuhindu. Härgade-pullide, vasikate, lammaste ja põrsaste hinnad ületasid apr. ka m. a. samaaegseid hindu.

Üldiselt oli loomade pakkumine laatadel tagasihoidlik ja nõudmine keskmine. Aasta esimesel veerandil toimus kauplemine peamiselt hobustega, kuna muud loomi toodi küllmade ilmade tõttu laatadele vähe. Ka apr. toodi veiseid väga vähe müügile, kuna söötmisoludest tingitult toimus tunduv karjavähendamine sügisel. Põrsaid oli laatadel müügil keskmiselt, nõudmine hea ja hinnad kõrged.

Laatu, kus käesoleva aastaaja kohta oli loomade pakkumine elav, oli märtsis 4% ja apr. 7%, kuna laatu, kus oli toodud loomi keskmiselt müügile, oli märtsis 33% ja apr. 38% ning vaiksed olid loomadega kaubitsemise poolest märtsis 63% ja apr. 55% laatadest.

Arvuliselt on mainitud kuud aasta esimesel poolel laataderohkemad ja iseloomustavad seega ilmekalt loomade pakkumise ja nõudmise vahetust.

Hobuste hind on detš. alates tõusnud püsivalt. Paremad tööhobused maksusid jaan. 360 kr., veebr. 375 kr., märtsis 413 kr. ja apr. 432 kr. Keskmiste tööhobuste hind oli

jaan. 235 kr., veebr. 238 kr., märtsis 250 kr. ja apr. 262 kr. Eelnise kuuga võrreldes tõusis heade hobuste hind apr. 4,6% ja keskmisil 4,8%.

M. a. samaaegsega võrreldes maksusid hobused k. a. kõigil kuul madalamat hindu ja olid apr. paremail hobuseil 14,6% ning keskmisil 14,1% m. a-st madalamad.

Lüpsilehmade hinnad on tänavu madalamad muilusest, kusjuures hinnavahe on näidanud viimaseil kuul esinenud hinnatõusu tagajärjel vähenemist.

Headest lüpsilehmadest maksti jaan. 90 kr., veebr. 92 kr., märtsis 105 kr. ja apr. 115 kr. Apr. esinenud hinnatõus on seega 9,5% ja hind m. a-st madalam keskmiselt 7 kr. ehk 5,7%. Jaanuaris maksusid head lüpsilehmad vähem kui m. a. 20 kr. ehk 18,2%.

Keskmise headusega lüpsilehmade hind oli jaan. 70 kr., veebr. 75 kr., märtsis 87 kr. ja apr. 88 kr. Esinenud hinnatõus viimasel kuul oli seega väike. M. a-st on apr. kujunenud hind madalam 6,4%. Veiste hinnatõus on jaan.-apr. küllaltki hoogus, ulatudes paremail lüpsilehmadel 27,8%-le ja keskmisil 25,7%-le.

Lihaveiseist härgade-pullide hind näitas vastupidiselt m. a. hinnakujuenemisele jaan.-apr. 18,9% tõusu, kuna m. a. sama aja kestel langes hind 13,6%.

Härjad-pullid maksusid jaan. ja veebr. 95 kr., märtsis 102 kr. ja apr. 113 kr. Hind paranes seega apr. 10,8% ja ületas m. a. hinna 4,6%.

Lihalehmadest maksti jaan. ja veebr. 75 kr. ning märtsis ja aprillis oli hind m. a. tasemel, mil lihavelseist maksti samuti 86 kr. M. a. sügisel maksusid lihavelseid madalaimat hinda nov. — 55 kr., seega on hind sellest ajast tõusnud 31 kr. ehk 56%.

Mullikate hind on tõusnud püsivalt. Jaanuaris maksusid mullikad riigi keskmiselt 50 kr., veebr. 52 kr., märtsis 59 kr. ja apr. 60 kr. Hind oli seega viimasel kahe kuul vaid veidi madalam m. a. samaaegsest hinnast ja on tõusnud sügise madalaima hinnaga võrreldes 54%.

Vasikate hind püsis aasta esimesel neljal kuul võrdlemisi ühtlasel tasemel ja ületas m. a. samaaegseid hindu. Nii maksusid vasikad jaan. 11,8 kr., veebr. 11,7 kr. ning märtsis ja apr. 11,9 kr. M. a-st on apr. hind 3,1 kr. ehk 35% kõrgem.

Vasikate hinna tõusule on mõjunud kaasa nahahindade tunduv paranemine. Nii maksuvad vasikanahad, kuivad I sort, kerged värskelt kuni 3,5 kg raskusega kr. 5.50 tk. m. a. kr. 3.50 vastu, s. on 57% enam.

Lammaste hinnad olid kõrgemad kui m. a. ja püsisid võrdlemisi ühtlasel tasemel. Lammastest maksti jaan. 13,5 kr., veebr. 14,0 kr., märtsis 14,2 kr. ja apr. 14,0 kr. M. a. hinnast oli apr. hind kõrgem 4,5%.

Põrsaste järele oli nõudmine laadadel elav ja märtsis kujunesid põrsaste hinnad kõrgemaiks kui aasta varem. Hinnad on paranenud okt. püsivalt ja ületavad sügise madalseisuhindu 74%. Kuni 6 näd. vanused põrsad maksusid jaan. 12,0 kr., veebr. 12,5 kr., märtsis 13,6 kr. ja apr. 14,4 kr. Hind ületas apr. m. a. taseme 20,0%. Põrsad 6—10 näd. vanused maksusid jaan. 15,4 kr., veebr. 16,0 kr., märtsis 17,1 kr. ja apr. 17,4 kr. Hind on tõusnud seega aasta algusest 2 kr. ja ületab m. a. hinna 17,6%.

Toodust ilmneb, et hinnad on näidanud tunduvat paranemist kõigi loomaliikide juures.

Hobuste hind tõusis jaan. — apr. 16,6%, kuna m. a. oli kevadine hinnatõus samal ajal vaid 6,7%. Vaatamata esinenud hoog-

sale hinnatõusule jäi hind m. a-st siiski madalamaks. Veelgi enam on tõusnud veiste hinnad, millised sügisel langesid madalale tasemele.

Apr. oli lüpsilehmade hind vaid 6,0% madalam m. a-st, kuna lihavelseist härgade-pullide hind ületas m. a., lihalehmade hind oli samal tasemel ja mullikaal vaid pisut madalam kui m. a. samal ajal.

Vasikate hind püsis ja kevadel suurenenud pakkumine ei toonud kaasa hinnalangust, mis vasikate turustamisel on tavaliuks nähtuseks. Nii langes vasikate hind, näit., m. a. jaan. — apr. peagu 20%. Hinnad olid sellest tingitult apr. m. a-st isegi 35% kõrgemad.

Põrsaste hinnad on erakordselt kõrged ja viimase 10 a. kestel vaid 1930. a. hinnad ületavad praegusi hindu. Hinnad ületavad m. a. samaaegseid hindu tunduvalt ja sügise madalaimat hinda isegi 74%.

Hindade kujunemise ja nõudmise-pakkumise jälgimiseks mais toome üksikute laadade andmed ja võrdleme neid m. a. samaaegsete andmetega.

Kõllestevalla Alamusti laad 3. mail oli loomade pakkumise poolest k. aastaaja kohta keskmine, hinnad püsisid laada kestel ühesuguseina. Loomi oli toodud laadale tunduvalt vähem kui m. a. Hobuseid oli müügil 50, kusjuures häist hobuseid maksti peamiselt 300 kr. m. a. 500 kr. vastu ja keskmisist 150 kr. m. a. 250 kr. vastu.

Veiseid oli müügil vähe. Häist lüpsilehmadest maksti 80—100 kr. ja keskmisist 60—80 kr., millised hinnad on m. a-st madalamad. Põrsad maksusid vanuse järgi 10—18 kr. tk.

Lelle laad 3. mail oli vaikne. Müügil oli hobuseid 50, lüpsilehmi 12 ja põrsaid 100. Võrdluseks olgu öeldud, et m. a. oli samal laadal hobuseid 100 ja lüpsilehmi 50. Headest tööhobuseist maksti 300—400 kr. ja keskmisist 200—300 kr. Parimaist lüpsilehmadest maksti 100—150 kr. ja keskmisist 70—100 kr. Hobuste hinnad samal laadal olid m. a. 35% kõrgemad, kuid veiste hind on peagu samal tasemel. Põrsaste järele oli elav nõudmine ja hinnad kõrged. Põrsaist maksti vanuse järgi 15—25 kr., milline hind on ka m. a-st kõrgem.

Orissaare laadal 3. mail oli nõudmine hobuste ja lüpsilehmade järele suurem kui pakkumine. Häist tööhobuseist maksti peamiselt 350 kr. ja keskmisist 210 kr. Lüpsilehmad maksusid 80—120 kr. Pörsaid oli müügil 210, kusjuures kuni 6 näd. vanuste pörsaste hinnaks kujunes keskmiselt 14 kr. Mainitud laadal olid hobuste hinnad madalamad, veiste hinnad samal ja pörsaste hinnad kõrgemal tasemel kui aasta varem.

Anija laad 3. mail oli hobuste ja pörsaste pakkumise poolest elav, kuna lüpsilehmade nõudmine ületas pakkumise. Hobuseid oli müügil 60, veiseid 9 ja pörsaid 450. Paremaist hobuseist maksti 500 kr. ja keskmisist 330 kr. Lüpsilehmad maksusid 80—150 kr., milline hind on m. a.-st kõrgem. Pörsad maksusid vanuse järgi 12—20 kr. ja pakkumise rohkuse tõttu laada lõpupoole hinnad langesid.

Järva-Jaani laadal 3. mail oli müügil 68 hobust, lüpsilehmi 3 ja pörsaid 350. Häist hobuseist maksti 500 kr. ja keskmisist 300 kr. Lüpsilehmad maksusid 100—120 kr. ja pörsad 15—20 kr. Hinnad laada kestel olid püsivad.

Pärnu laad 7. mail oli loomade poolest vaiksem kui m. a. Hobuseid oli toodud müügile 90, lüpsilehmi 10 ja pörsaid 700. Lüpsilehmade ja pörsaste järele oli nõudmine suurem pakkumisest. Aasta tagasi oli samal laadal müügil hobuseid 200, lüpsilehmi 100, lihaloomi 10, lambaid 20 ja pörsaid 700. Hinnad olid kõigil loomadel kõrgemad kui aasta varem.

Häist hobuseist maksti keskmiselt 500 kr. ja keskmisist 300 kr. m. a. 300 kr. ja 200 kr. vastu.

Lüpsilehmadest maksti 100—180 kr. m. a. 50—120 kr. vastu. Kuni 6 näd. vanused pörsad maksusid 17 kr. ja 6—10 näd. vanused 25 kr. M. a. olid hinnad vastavalt 16 kr. ja 20 kr.

Põlva laadal 7. mail oli hobuseid müügil 15 ja keskmise headusega tööhobused maksusid 200 kr. m. a. 250 kr. vastu.

Veiseid oli toodud laadale 31 ja lüpsilehmad maksusid 80—140 kr. Aasta varem oli samal laadal lüpsilehmi müügil 100 ja maksusid 50—100 kr. Rohkesti oli müügil vasikaid ja maksusid keskmiselt 10 kr. m. a. 8 kr. vastu. Kuni 6 näd. vanuseist pörsaid maksti 10—15 kr., milline hind on m. a. tasemel. Hinnad laada kestel püsisid ühesuguseina ning nõudmine-pakkumine olid enamvähem tasakaalus.

Kuivajõe laad 10. mail oli loomade pakkumise poolest keskmine. Müügile oli toodud hobuseid 65, veiseid 14, pörsaid 730. M. a. oli samal laadal hobuseid 215, veiseid 153 ja pörsaid 650. Seega oli hobuste ja veiste pakkumine k. a. tunduvalt väiksem. Hobuste hinnad olid odavamad m. a.-st, kuna paremaist tööhobuseist maksti 400 kr. m. a. 500 kr. ja keskmisist 200 kr. m. a. 300 kr. vastu.

Kuna lüpsilehmi oli müügil vähe, maksusid nad ka kõrget hinda. Nii maksti häist lüpsilehmadest 170 kr. ja keskmisist 125 kr. m. a. 130 kr. ja 110 kr. vastu. Lihalehmadest maksti keskmiselt 100 kr. Kuni 6 näd. vanused pörsad maksusid 12 kr. ja 6—10 näd. vanused 18 kr. Pörsaid oli müügil vähem kui nõuti ja laada lõpupoole võis märgata hindade kallinemist.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

Töö- JA PALGAOLUD TÖÖSTUSES MÄRTSIS 1940. A. LABOUR AND WAGE CONDITIONS IN MARCH, 1940.

K. a. märtsis tõusis töötajate arv suurja kesktööstuses kokku, arvatud kaasa ehitustööstuse alal arvestatud ettevõtted, 55 536-ilt 56 456-le. Töömahu suurenemine toimus suurtööstuse arvel (+ 1066), kuna kesktöös-

tuses langes töötajate arv 145 töötaja võrra. Töömahu suurenemine toimus peamiselt mäe- ja keemiatööstuses, mineraalide töötlemise alal, saeveskites ning rõivavalmistamises ja jalanõudetööstuses. Töömahu kitsenes

pidritusvabrikuis sesooni lõppemisel, osalt aga muis tööstusharudes välismaise päritoluga toormaterjali puudumisel.

Inimtööjõumahu kujunemist tööstuses, võrreldes eelmise kuu ja eelmiste aastate sama ajaga, iseloomustavad järgnevad arvud.

Töötajate arv tööstuses:

	Suurtööstus	Kesk- tööstus	Kokku
1. IV 1940	47 278	9 178	56 456
1. III 1940	46 212	9 324	55 536
1. IV 1939	48 517	9 806	58 323
1. IV 1938	47 873	8 896	56 769
1. IV 1933	29 203	5 151	34 354
1. IV 1929	32 147	5 340	37 487

Suurenemine või vähenemine 1. IV 40.

Võrreldes	Suurtööstus	Kesk- tööstus	Kokku
1. III 1940	+ 1 066	- 146	+ 920
1. IV 1939	- 1 219	- 628	- 1 847
1. IV 1938	- 575	+ 342	- 233
1. IV 1933	+18 095	+4 027	+22 122
1. IV 1929	+15 151	+3 898	+18 050

Nii suurenes töötajate arv suur- ja kesk-
tööstuses k. a. 1. IV 920 töötaja võrra, olles
aga väiksem m. a. sama aja arvust 1867
töötaja võrra. Eelmise kõrgkonjunktuuri ta-
seme ületas aga töömaht tööstuses ca 19
tuh. ja kriisiaegse taseme — üle 22 tuh.
töötaja võrra. Sõltuvalt erakordseist sõja-
oludest, millised takistavad normaalset töös-
tusearengut, võime märgata tööstuses pide-
vat, kuid ulatuselt tagasihoidlikku aktiivsuse
nõrgenemist. Aktiivsuse nõrgenemine toi-
mus peamiselt välismaisist toorainest sõltu-
vaid tööstusharudes, nagu metalli-, naha-,
tekstiil- ning toit- ja maitseainetetööstuses.

Töömahu kujunemist iseloomustavad ala-
tes m. a. juulist järgnevad andmed:

	Töötajate arv suur- ja kesk- tööstuses kuu alguks, arvatud kaa- sa ehitustööstus (1900)			Töölise töötunde üldarv samus ette- võtteis ühe tööpäeva kohta (1000)		
	1939	1938	± %	1939	1938	± %
Juuli	66,0	62,6	+5,3	403	379	+6,3
August	64,2	61,6	+4,3	409	392	+3,3
September	62,9	60,2	+4,4	399	394	+1,3
Oktoober	60,0	59,0	+1,7	392	392	± 0
November	59,1	58,4	+1,3	383	387	-1,0
Detsember	58,8	58,4	+0,7	356	367	-3,0
	1940	1939	± %	1940	1939	± %
Jaanuar	55,2	55,2	± 0	344	356	-3,4
Veebruar	55,1	56,6	-2,7	355	367	-3,3
Märts	55,6	57,1	-2,7	375	381	-1,6
Aprill	56,5	58,8	-3,1	403		

Võrreldes toodud kahte statistilist rida
näeme, et kuni k. a. märtsini rööbiti tööliste
arvu vähenemisega tööstuses kitsenes ka
töölolevate tööliste efektiivne töömaht —
kõigi tööliste töötundide üldarv. Märtsis
tekkis aga väike murrang paranemise suu-
nas. Jaanuar ja veebruar osutusid nõrge-
maiks kuiks, kusjuures ühe tööpäeva kohta
oli töölisel töötunde ca 3,5% vähem kui aas-
ta tagasi. Märtsis langes aga vahe vaid
1,6%-le.

Nagu eelmisel kuul, nõnda ka nüüd mõ-
ningais ettevõtteis, hoidudes tööliste arvuli-
semast vallandamisest, on mindud osalt üle
töötamisele lühendatud tööajaga. Tööaja
kärpimise arvel läks k. a. märtsis töötunde
kaotsi suurtööstuses meestel üldse 0,74% ja
naistel 1,95%. Suuremas ulatuses kui muis
tööstusharudes oli tööaja kärpimisi tekstiil-
tööstuses peamiselt villa- ja tekstiiltoodete
valmistamise alal kunstsiidist ja muist toor-
aineist, ning tuletikutööstuses. Et kompen-
seerida teenistuse kaotsiminekut töölistel,
maksti tuletikutööstuses töölisile osa kaotsi-
länud tööaja eest nn. seisuraha. Nii läks
tööajast tööaja kärpimise arvel tekstiiltöös-
tuses kaotsi meestel üldse 2,8%, sellest villa-
tööstuses — 9,7% ja tekstiiltoodete valmis-
tamise alal kunstsiidist jne. — 0,8%. Nais-
töölisi läks tööajast kaotsi, mille eest jäi
ka tasu saamata, 3,1%, sellest villatööstuses
14,3% ja kunstsiiditööstuses — 4,5%. Tule-
tikutööstuses läks tööajast kaotsi üldse mees-
tel ja naistel vastavalt 32,2% ja 35,4%,
kuid tööajakadu, mille eest ei makstud tasu,
ulatas meestel 26,6% ja naistel 28,3%.

Muis tööstusharudes oli töönädala kärpi-
misi meestel ja naistel vastavalt: metalli-
tööstuses 0,5% ja 0,7%, elektriaparatuuride
valmistamise alal — 2,8% ja 1,7%, puutöös-
tuses — 1,4% ja 0,3%, põlguaraafiatööstuses
— 2,6% ja 6,6%, toit-, maitseainete- ning
jookidetööstuses — 0,14% ja 0,6% ning ehi-
tustööstuses — 0,4% ja 2,9%.

Töönädala kestus kujunes k. a. märtsis
suurtööstuses järgnevalt: meestel oli tegeliik-
ke töötunde nädalas 48,42 ja tasu maksti
48,43 tunni eest; naistel olid samad arvud
vastavalt 46,37:46,40 töötundi nädalas.

Töölise töötundide üldarv suur- ja kesk-
tööstuses (1000):

	Suurtööstus	Kesk- tööstus	Kokku
1940. a. märts	6 944	1 299	8 243
1940. a. veebr.	6 851	1 311	8 162
1939. a. märts	8 264	1 635	9 899
1938. a. "	7 993	1 473	8 466
1937. a. "	6 812	1 419	8 231

Suurenemine või vähenemine 1940. a.
märtsis (± %):

Võrreldes	Suurtööstus	Kesk- tööstus	Kokku
1940. a. veebr.	+ 1,4	- 0,9	+ 1,0
1939. a. märts	-16,0	-20,6	-16,7
1938. a. "	-13,3	-11,8	- 2,6
1937. a. "	+ 1,9	- 8,5	+ 0,1

Inimtööjõu efektiivne töömaht osutas suur- ja kesktööstuses, arvatud kaasa jooksvalt arvestatud ehitustevõtted, k. a. märtsis väikest tõusu. Töölise töötundide üldarv tõusis ses ulatuses võrreldes eelmise kuuga 8 162 tuh. tunnilt 8 243 tuh. tunnile ehk 1,0%. Töömahu tõus toimus suurtööstuse arvel (+1,4%), kuna kesktööstuses avaldus väike tagasimineku (—0,9%). Võrreldes m. a. sama kuuga ulatus töömahu tagasimineku suur- ja kesktööstuses 16,7%.

Kõrvaldanud kalendripäevade segava mõju, saame töömahu suurema tõusu, kuna märtsis oli kalendri järgi tööaeg lühem.

Töölise töötundide üldarv suur- ja kesktööstuses ühe tööpäeva kohta:

	Arv (1000)	Suurenemine või vähenemine (±%)	
		Märts	
		1940	võrreldes
		Veebr. 1940	Märts 1939
Murrud ja kaevandused	38,0	+11,1	+32,4
Mineraalide töötlemine	15,0	+ 7,9	-16,7
Metallitööstus	47,3	+ 1,1	- 6,5
Keemiätööstus	21,5	+10,5	- 5,7
Nahatööstus	5,2	+ 2,0	- 7,1
Tekstiilitööstus	78,7	- 0,3	-12,2
Puutööstus	39,5	+21,4	-11,6
Tselluloosi- ja paberitööstus	22,1	+ 1,4	+ 5,2
Poliügraafiatööstus	13,7	± 0	- 3,5
Toit-, maitseain- ja jookideks	39,1	+ 2,9	- 0,3
Kehakatte- ja pudukaupadeks	20,9	+ 2,5	- 6,3
Ehitustööstus	28,8	+19,0	+29,7
Elektrijaamad ning gaasi- ja vesivar.	6,3	+ 1,6	+14,5
Puhastustööstus	4,5	+ 9,8	+45,2
Kokku	374,7	+ 5,6	- 1,6

Võrreldes eelmise kuuga toimus töömahu juurdekasv peagu kõigis tööstusharudes. Sesooni algamisel laienes töömaht murdudes ja kaevandusis, peamiselt põlevkivikaevandusis, 11%, mineraalide töötlemise alal — ca 8%, puutööstuses — 21,4%, ehitustööstuses — 19,0%, kuna muis tööstusharudes laienes töömaht väiksemal määral. Võrreldes m. a. sama kuuga laienes töömaht murdudes ja kaevandusis 32,4%, ehitustööstuses — ca 30%, elektrijaamades ning gaasi- ja vesivarustuses — 14,5%. Kõigis muis tööstusharudes töömaht kitsenes.

Üksikuis tööstusharudes olid töömahu-muutused k. a. märtsis järgmised:

Murdude ja kaevanduste rühmas suurenes töömaht 1. IV k. a. võrreldes eelmise kuu ja m. a. sama ajaga vastavalt 112 ja 907 töötaja võrra. Töömahu suurenemine toimus põlevkivikaevandusis, kuna turbatööstuses töötajate arvus ei olnud suuremat muutust.

Mineraalide töötlemise alal oli 1. IV k. a. suur- ja kesktööstuses 2513 töötajat eelmise kuu 2109 ja m. a. 2840 töötaja vastu. Ses rühmas laienes töömaht sesooni algamisel telliskivitööstuses 13,6% ja klaasitööstuses toormaterjali saamisel — 45,7%. Võrreldes m. a. sama ajaga kitsenes töömaht tsemendi-, kipsi- ja lubjatootmise alal 12%, telliskivitööstuses — 7,0% ja klaasitööstuses — 15,1%.

Metallitööstuses kitsenes töömaht k. a. märtsis raadiotööstuses, mehaanika- ja lukusepatöökodades; muis selle haru erialades töötati kogu kuu lähedalt sama töötajate arvuga. Võrreldes m. a. sama ajaga oli töömahu tagasimineku peagu kõigis selle haru erialades. Nii kitsenes töömaht masinaehituses 1,8%, elektriparaatide- ja -tarbeesemete valmistuse alal — 10,4%, väärismetallide töötlemise alal — 22,6%, mehaanika- ja lukusepatöökodades — 16%, laevaehituses — 9,7% ning mitmesuguste metalliesemete valmistamise alal — 11,1%.

Peamiseks töömahu tagasimineku põhjuseks metallitööstuses on välismaise päritoluga toormaterjali puudumine, millise saamine sõjalaolukorras on raskendatud.

Keemiätööstuses püsis töömaht eelmise kuu tasemel. Võrreldes m. a. sama

Töötlolu ja tööliste teenistus tööstuses — *Employment, and Earnings in Industry.*

	Töötajate arv <i>Number of Workers</i>				Tunniteenus suur- ja kesktööstuses märtsis 1940. <i>Hourly Earnings in Large-scale Ind. in March, 1940.</i>					
	1. IV 1940		±	Märts 1940 <i>In March 1940</i>	Senti tunnis <i>Sents per Hour</i>		Indeksid (eelmise aasta vastav kuu - 100) <i>Indexes (Corresponding Month of Previous Year - 100)</i>			
	Suurtööstus <i>Large-scale Industry</i>	Suur- ja kesktöös- tus — <i>Large-scale and Middle-sized Industry</i>					Teenistuse nimesväärtus <i>Nominal Earnings</i>		Reaaleenus <i>Real Earnings</i>	
			M.	N.	M.	N.	M.	N.		
I Murrud ja kaevandused — <i>Mines and quarries</i>	5 493	5 672	+	112	52,8	28,5	110	110	93	93
II Mineraalide töötlemine — <i>Mineral working industry</i>	2 123	2 513	+	404	43,0	24,4	106	113	90	96
III Metallitööstus — <i>Engineering industry</i>	6 311	7 350	—	79	50,5	33,3	105	124	89	105
IV Keemiatööst. — <i>Chemical ind.</i>	2 360	2 684	—	63	43,0	33,3	114	118	97	100
V Nahatööstus — <i>Leather ind.</i>	567	775	—	9	45,2	27,1	116	123	93	104
VI Tekstiiltööstus — <i>Textile ind.</i>	10 996	11 610	—	130	42,2	32,0	111	110	94	93
VII Puutööstus — <i>Woodworking industry</i>	3 888	5 020	+	467	46,0	34,3	122	130	103	110
VIII Tselluloosi- ja paberitööstus — <i>Cellulose and paper industry</i>	2 779	2 882	—	10	43,1	27,7	107	105	91	89
IX Polügraafiatööstus — <i>Poly- graphic industry</i>	1 633	2 070	—	17	58,3	36,9	116	119	93	101
X Toit-, maitseain. ja jookide ts. — <i>Foodstuff, stimul. and beverage industry</i>	3 600	6 289	—	166	47,1	26,4	120	119	102	101
XI Kõhake- ja pudukaupade ts. — <i>Clothing a. dry-goods ind.</i>	2 034	3 153	+	35	55,3	30,7	118	123	100	104
XII Ehitustööst. — <i>Building ind.</i>	4 324	4 778	+	368	41,0	23,7	105	115	89	97
XIII Elektri- ja gaasi- ja vesivarustus — <i>Electric power plants, gas and water works</i>	1 089	1 120	+	1	51,0	33,8	108	122	92	103
XIV Puhastustööstus — <i>Sanitation industry</i>	198	638	+	40	33,5	29,8	82	130	69	118
Kokku — <i>Total</i> . . .	47 208	58 456	+	940	47,0	31,0	110	114	93	97

ajaga oli töömahu tagasimineku ölikiviõli-
tööstuses (437 töötajat), kuna muus selle
haru erialades olid töömahumuutused väik-
semad.

Nahatööstuses ei olnud k. a. veebr.
töömahu muutusi; võrreldes m. a. sama
ajaga on aga töömaht toornahatööstuses
7,9% kitsam.

Tekstiiltööstuses vähenes töötajate
arv 130 töötaja võrra; tagasimineku toi-
mus kõigis selle rühma allrühmades. Võr-
reldes m. a. märtsiga kitsenes töömaht puu-
villatööstuses 13,9%, villatööstuses — 7,1%,
linatööstuses — 3,5%, nõõri- ja köietööstu-
ses — 20,0%, riidevarvintööstuses —
6,2% ning kunstiiditööstuses — 5,1%.

Töömahu tagasimineku põhjuseks teks-
tiiltööstuses on puudus toormaterjalist ja
valmisaaduste turustamiseks kitsenenud
võimalused. Suuremaist tekstiiltööstusette-

võtteist villa- ja kunstiidivabrikute toot-
misvõimalused on pidurdatud kõige enam.

Puutööstuses tõusis töötajate arv
suur- ja kesktööstuses 1. IV k. a. 4572-lt
5029-le. Seega laienes töömaht 457 töötaja
võrra. Töömahu laienemine selles rühmas
kandis peamiselt sesoonset iseloomu. Nii
suurenes see saeveskites 23% ja poolitöös-
tuse arvel ca. 2%; mööbli- ja vineeritöös-
tuses aga püsis töömaht eelmise kuu tase-
mel. Võrreldes m. a. sama kuuga oli töö-
mahu tagasimineku saeveskites 21,1%,
mööbli- ja vineeritööstuses — 4,4% ja
muude puuesemete valmistamise ajal —
13,3%. Töömahu tagasimineku põhjuseks
saeveskites oli märtsis tänavusest lumeroh-
kest talvest tingitud halvad teolud, mis
raskendas materjalivedu saeveskitesse, kuna
mööblitööstus kannatas ostjaskonna puudu-
sel.

Tselluloosi- ja paberitöös-

tuses, samuti polügraafiatööstuses, ei olnud ka märtsis töömahu olulist muutust tööliste ega ka tööliliste töötundide arvu alusel.

Toit-, jookide- ja maitseainetetööstuses kitsenes töömaht suur- ja kesktööstuses I. IV k. a. 156 töötaja võrra. Suurimaid töömahumuutusi oli šokolaadi- ja kompvokitööstuses (—3,0%), piiritusvabrikute arvel (—18,1%) ning õlle- ja hinnasetehaseis (—13,2%). Võrreldes m. a. märtsiga kitsenes töömaht šokolaadi- ja kompvokitööstuses 19,0%, liha- ja konservitööstuses — ca 53%, piiritusvabrikute arvel — ca 35%, lükkööri- ja veinivabrikuis — 7,4% ja tubakatööstuses — 8,6%.

Kehakatte- ja pudukaubatööstuses tõusis töötajate arv suur- ja kesktööstuses I. IV k. a. 3118-lt 3153-le. Töömahu laienemine toimus rõivavalmistustööstuses 41 töötaja, jalanõudetööstuses — 29 töötaja, vilditööstuses aga kitsenes 29 töötaja võrra. Võrreldes m. a. sama ajaga laienes töömaht rõivavalmistustööstuses 118 töötaja, jalanõudetööstuses aga kitsenes 33 töötaja ning moe- ja pudukaupade valmistamise alal — 104 töötaja võrra. Ehitustööstuses laienes töömaht hoonete ehituse alal 9,5% ja välisehituste alal — 7,1%. Võrreldes m. a. märtsiga oli töömaht märtsi lõpul hoonete ehituse alal 3,0% kitsam, välisehituste alal aga 49,4% laiem.

Elektrijaamades, gaasi- ja vesivarustuse alal töötati märtsis endise koormisega.

Palga üldsumma suur- ja kesktööstuses (1000 kr).

	Töölised	Administratsioon	Kokku
1940. a. märts	3 363	920	4 283
1940. a. veebr.	3 207	812	4 019
1939. a. märts	3 496	784	4 280
1938. a. "	3 281	766	4 047
1937. a. "	2 641	724	3 365

Suurenemine või vähenemine 1940. a. märtsis (±%):

Võrreldes	Töölised	Administratsioon	Kokku
1940. a. veebr.	+ 4,9	+13,3	+ 6,6
1939. a. märts	— 3,8	+17,3	+ 0,1
1938. a. "	+ 2,5	+20,1	+ 5,8
1937. a. "	+27,3	+27,1	+27,3

Kogusummas teenisid töölised suur- ja kesktööstuses märtsis 3 363 tuh. kr. eelmise kuu 3 207 tuh. kr vastu ja ettevõtete administratsiooni hulka kuuluvad isikud — 920 tuh. kr eelmise kuu 812 tuh. kr vastu. Palga üldsumma tõusu põhjuseks on töötasunormide tõus rööbliti üldise hinnatõusuga ja kevadpühiks makstud lisatasudega.

Tööliliste tunniteenistus tõusis märtsis võrreldes eelmise kuuga suur- ja kesktööstuses meestel 45,5 s-lt 47,0 s-le ja naistel 29,6 s-lt 31,6 s-le, arvestamata seisuraha töönädala käimpimise puhul osa kaotsifääninud aja eest. Kesktööstuses tõusis tööliliste tunniteenistus märtsis meestel 38,1 s-lt 38,9 s-le ja naistel 24,5 s-lt 24,9 s-le.

Tööliliste nädalateenistus suur- ja kesktööstuses

	Mehed kr.	Naised kr.
1940. a. märts	22,8	14,4
veebr.	22,1	13,7
jaan.	21,7	13,7
1939. a. märts	21,0	13,1
veebr.	20,5	12,8
jaan.	20,2	12,6
dets.	23,6	14,1
nov.	22,4	13,1
okt.	22,3	13,0
sept.	22,2	13,1
aug.	22,4	13,1

% (1939. a. märts=100)

1940. a. märts	108,8	109,9
--------------------------	-------	-------

Reaalteenistus (1939=100)

1940. a. märts	91,8	93,0
--------------------------	------	------

Vaatamata tunniteenistuse tõusule langes k. a. märtsis tööliliste reaalteenistus (teenistuse ostujõud) tunniteenistuse alusel elatusmaksumuse tõusu tõttu suur- ja kesktööstuses võrreldes m. a. sama ajaga meestel 7,0% ja naistel — 3,0%.

Tööliliste reaalteenistus langes nädalateenistuse alusel võrreldes m. a. märtsiga meestel 8,2 ja naistel — 7,0%.

VÄLISKAUBANDUS APRILLIS 1940. A.

FOREIGN TRADE IN APRIL, 1940.

Väliskaubanduslik tegevus oli k. a. aprillil esimesel kolmel nädalal pidurdatud raskete jääolude tõttu. Viimasel nädalal muutus laevade läbipääs soodsamaks ning tühtlasi elavnes ka väliskaubanduslik tegevus. Tunduvad juurdetasvu osutas eeskätt väljavedu. Ka sissevedu on k. a. aprillis suurem kui ühelgi kuul k. a. esimesel veerandil, kuid ei ulatu siiski m. a. aprillil tasemele.

Kaubavahetuse käive kahanes võrreldes m. a. aprilliga 18,0 milj. kr-lt 17,7 milj. kr-le (1,5%). Sissevedu langes 8,9 milj. kr-lt 8,1 milj. kr-le (8,5%), kuna väljavedu suurenes samal ajal 9,1 milj. kr-lt 9,6 milj. kr-le (5,2%). Vastavalt sisse- ja väljaveo poolel toimunud muutustele kasvas väljaveo ülekaal, mis ulatus m. a. aprillis 0,2 milj. kr-le k. a. aprillis 1,5 milj. kr-le.

Väljaveetud kaupade üldväärtus kui ka -kogus olid k. a. aprillis tunduvalt suuremad kui m. a. samal ajal, kuid tähtsamate rühmade järgi on liikumissuund siiski erinev. Nii esineb tagasimineku elusloomade ja toit- ning maitseainete ja tõus toor- ning poolvalmisainete kui ka valmis- saaduste osas. Valmis- saaduste väljavedu suurenes küll vaid väärtuselt, kuna koguselt osutas struktuuriliste muutuste tõttu tagasimineku.

Võrreldes m. a. aprilliga langes elusloo-

made ja toit- ning maitseainete väljavedu 3,9 milj. kr-lt 3,1 milj. kr-le (19,4%), kuma toor- ja poolvalmisainete väljavedu kasvas samal ajal koguselt 33,3 tuh. tn-lt 43,7 tuh. tn-le (30,9%) ja väärtuselt 3,6 milj. kr-lt 4,3 milj. kr-le (19,2%). Valmis- saaduste eks- port kasvas väärtuselt 1,7 milj. kr-lt 2,2 milj. kr-le (32,0%), kuid koguselt langes samal ajal 4,2 tuh. tn-lt 2,7 tuh. tn-le (34,1%).

Sisseveetud kaupade koostis on võrreldes m. a. aprilliga mõningal määral muutunud ja peamiselt langussuunas — eeskätt koguselt, kuna kahanemine väärtuselt on hinnatõusu tõttu mõõdukam. Nii on toor- ja poolvalmisainete sissevedu väärtuselt suurenenud, koguselt aga tublisti kahanenud. Selles osas on lahkumineku koguse ja väärtuse vahel tavalisest suurem, mis on tingitud peale hinnatõusu veel rühma struktuurilisest muutusest, kaalult kergemate ja väärtuselt kallimate kaubaliikide kasuks.

Võrreldes m. a. aprilliga kahanes toor- ja poolvalmisainete sissevedu koguselt 15,7 tuh. tn-lt 11,4 tuh. tn-le (27,4%), kuna väärtuselt suurenes samal ajal 2,2 milj. kr-lt 3,0 milj. kr-le (32,7%). Vaatamata sellele, et elusloomade ja toit- ning maitseainete sissevedu koguselt langes 4,4 tuh. tn-lt 3,5 tuh. tn-le (19,4%), jäi kaupade eest maks-

Väliskaubandus pearühmade järgi.

Foreign Trade According to Principal Groups.

	April				I. I — 30. IV			
	tn		1000 kr.		tn		1000 kr.	
	1940	1939	1940	1939	1940	1939	1940	1939
VÄLJAVEDU — EXPORTS:								
Elusloomad, toit- ja maitseained, joogid	3 547	4 547	3 110	3 857	12 143	14 311	9 526	14 316
Toor- ja poolvalmisained	43 659	33 344	4 292	3 600	123 828	96 210	11 053	13 371
Valmis- saadused	2 748	4 171	2 205	1 871	7 408	14 377	5 122	6 710
Väärismetallid ja -kivid	—	—	—	—	0	0	1	4
KOKKU — TOTAL	49 954	42 062	9 607	9 128	142 883	124 898	25 702	34 401
SISSEVEDU — IMPORTS:								
Live animals, food products, stim. and bever.	3 529	4 378	732	734	16 374	15 376	3 111	2 582
Raw- and semimanufactured materials	11 421	15 728	2 957	2 229	37 744	68 222	7 654	9 194
Manufactured materials	6 640	7 004	4 314	5 788	13 473	24 860	11 918	20 558
Precious metals and stones	1	1	130	139	1	2	337	407
KOKKU — TOTAL	21 591	27 109	8 133	8 890	67 595	109 460	23 020	32 741

tud rahasumma (0,7 milj. kr.) m. a. aprillil tasemele. Valmissaaduste sissevedu kahanes koguselt kui ka väärtuselt — esimene 7,0 tuh. tn-lt 6,6 tuh. tn-le (5,2%) ja teine 5,8 milj. kr-lt 4,3 milj. kr-le (25,5%). Väärtuse suhteliselt suurem langus valmissaaduste üldsummas, on põhjustatud nimetatud rühma koostise muutusest peamiselt kaalult raskemate ja hinnalt odavamate kaupade suurenemise tõttu.

Väliskaubanduskäive aprillis 1939—40. a.

Turnover of April Foreign Trade, 1939—40.

	Aprill		1. I — 30. IV		11—30. IV % 1939 = 100
	1940	1939	1940	1939	
	1000 kr. — In 1000 Kr.				
Väljavedu — Exports	9 867	9 128	25 702	34 401	74,7
Sissevedu — Imports	8 133	8 890	23 020	32 741	70,3
Käive — Turnover	17 740	18 018	48 722	67 142	72,6
Väljavedu ±	+1 474	+ 238	+2682	+1 660	
Exports ±					
	1000 tn — In 1000 Tons				
Väljavedu — Exports	50	43	143	125	114,4
Sissevedu — Imports	27	27	68	108	83,0
Käive — Turnover	72	69	211	233	90,8

Väliskaubanduskäive k. a. esimesel kolmandikul langes võrreldes m. a. sama ajaga 67,1 milj. kr-lt 48,7 milj. kr-le (27,4%) — sellest väljavedu 34,4 milj. kr-lt 25,7 milj. kr-le (25,3%) ja sissevedu 32,7 milj. kr-lt 23,0 milj. kr-le (29,7%), kusjuures väljaveo ülekaal suurenes võrreldes m. a. esimese kolmandikuga 1,7 milj. kr-lt 2,7 milj. kr-le.

Kuigi väljavedu koguselt ületas m. a. esimese kolmandikku raskekaaluliste kaupade osatähtsuse tõusu tõttu toor- ja poolvalmisainete osas, jäi kaupade eest saadud rahasumma väiksemaks kui m. a. esimesel kolmandikul. Kolmest tähtsamast rühmast suurenes (koguselt) ainult toor- ja poolvalmisainete väljavedu, kuna väärtuselt osutasid kõik langust. Nii suurenes toor- ja poolvalmisainete väljavedu koguselt 96,2 tuh. tn-lt 123,3 tuh. tn-le (28,2%), kuna väärtus langes samal ajal 13,4 milj. kr-lt 11,1 milj. kr-le (17,3%). Elusloomade ja toit- ning maitseainete väljavedu kahanes 14,3 milj. kr-lt 9,5 milj. kr-le (33,5%) ja valmissaaduste väljavedu koguselt 14,4 tuh. tn-lt 7,4 tuh. tn-le (48,5%) ja väärtuselt 6,7 milj. kr-lt 5,1 milj. kr-le (23,7%). Nimetatud saaduste osas on kahanenud tublisti raskekaaluliste kaupade osa.

Sisseveetud kaupadest suurenes võrreldes m. a. esimese kolmandikuga vaid elusloomade ja toit- ning maitseainete sissevedu, kuna ülejäänud osas on kaupade ost välismaalt tunduvalt kahanenud. Elusloomade ja toit- ning maitseainete sissevedu suurenes võrreldes m. a. esimese kolmandikuga koguselt 15,4 tuh. tn-lt 16,4 tuh. tn-le (6,5%) ja väärtuselt 2,6 milj. kr-lt 3,1 milj. kr-le (20,5%). Samal ajal langes toor- ja poolvalmisainete sissevedu koguselt 68,2 tuh. tn-lt 37,7 tuh. tn-le (44,7%) ja väärtuselt 9,2 milj. kr-lt 7,7 milj. kr-le (16,8%) ning valmissaaduste sissevedu koguselt 24,9 tuh. tn-lt 13,5 tuh. tn. (45,8%) ja väärtuselt 20,6 milj. kr-lt 11,9 milj. kr-le (42,0%).

H I N N A D

ELATUSMAKSUMUS APRILLIS 1940. A. — COST OF LIVING IN APRIL, 1940.

Elatusmaksumuse tase apr. kujunes stabiilsemaks. Võrreldes eelmise kuuga osutas tähtsamaist kulurühmadest edasist tõusu tänavu apr. kütte- ja valgustuskulu, kerkides puude arvel eelmise kuu vastu 3,4%, kuna toitlus- ja riietuskulu jäi püsima eelmise kuu

tasemele. Üldindeks k. a. aprillis võrreldes märtsiga tõusis 0,4%.

Võrreldes sõjajärgsega, s. o. 1939. a. aug., on elatusmaksumusindeks tänavu apr. tõusnud 19,3%, sealjuures toitlus 21,3%, kütte ja valgustus — 32,8% ja riietus — 28,4%. Võrrel-

Elatusmaksumusindeksi käik (1927—31=100).

	1939				1940				Aprill
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	1939
Üldindeks . . .	102,5	104,2	105,5	105,9	108,3	116,3	119,5	121,9	102,7
Sellest: toitus . .	92,8	93,9	94,9	95,9	98,1	105,1	110,2	112,4	98,1
kütte ja valg.	94,0	97,1	100,8	98,2	104,4	111,1	119,4	120,7	101,4
riietus . . .	94,4	98,7	99,7	99,7	103,6	113,5	116,5	121,2	94,4

des m. a. sama ajaga on elatusmaksumuse taase tänavu apr. tõusnud 19%, kusjuures toitluskulu on tõusnud 20,9%, kütte- ja valgustuskulu — 23,1% ja riietuskulu — 28,4% (sellest riie 38,5% ja jalatsid 42,1%).

Toitluse alal kallinemine tänavu apr. võrreldes mullusega on toimunud esijoones kalade, aed- ja juurvilja alal, siis liha, piima ja nende saaduste alal, kuna leiva, jahuainet ja tangude hinnad püsivad m. a. tasemel. Üksikute tähtsamate toitainete hinnad tänavu apr. võrreldes m. a. sama ajaga tõusid rohkem, nagu: räimed, värsked 93,1%, soolatud 50%, haugid 90%, lestad 100%, tursad 92%, särjed 90%, ahvenad 46,5%, siidid 65,4%, kartulid 35,1%, porgandid ja peedid 75%, herned 42,8%, kapsad 28,5—60%, sealiha 25%, loomaliha 6,8%,

vasikaliha 17,9%, lambaliha 38,7%, searasv 23,1—36,8%, loomarasv 21,5—29,4%, teevorst 7,6%, piim 23,3%, või 9,3%, koor 9%, juust 24,1% ja kanamunad 30,7%. Toitluse alal tähtsama ning hindade seisukohalt tundlikuma kuluosa moodustavad leivad, jahuained, tangud, liha, piim ja nende saadused, kuna kala, aed- ja juurvilja osatähtsus, ja seega ka nende mõju toitluskulu üldtaseme kujunemisele, on väiksem. 1937/38. a. toimepandud büdžetilise uuringu järgi oli Tallinna tööliskonna tüübilisemate jõukurühmade toitluse üksikute kulurühmade osatähtsus järgmine: leib, jahuained ja tangud moodustasid 26,6—28,4%, piim, piimasaadused ja kanamunad 23,9—24,3%, liha ja lihasaadused 17,5—20,0%, aed- ja juurvilja 6,6—7,5% ja kalad 4,4—4,1% toitluse üldkulust.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VOITURG. — BUTTER MARKET.

Võiturul püsib endiselt rahulik tendents. Vastavalt üldisele seisundile jäi eksportvõihinnateering 20. mail endiseks, s. o. 208 s. kg franko saatejaam. Noteeritud hind kehtib 12.—18. V s. a. sissetulnud või kohta.

Euroopa karjamajandusmais näitab võitoodang sesoonset tõusu, kuid erakorraliste olude tõttu osutub madalamaks mullusest. Toodangu vähenemisega kaasub ka mitmes riigis nõudmise suurenemine või järele, kuna margariini valmistamise jätkamiseks ja tarvitamiseks puuduvad võimalused. Seega esi-

nevad ühelt poolt võitoodangu tagasimineku võimalused jõusöötade sisseveo vähenemise tagajärjel ning teisalt nõudmise suurenemine margariinitarvituse kitsenemise tõttu. Toodud asjaolude tõttu on tõenäoline, et Euroopa intensiivsemas karjamajandusmais avaldub tunduv loomade arvu ja loomasaaduste toodangu tagasimineku siis, kui söötade impordivõimalused osutuvad piiratuks kauemaks ajaks. Oma maa söötadele rajatud karjamajandus ületab aga sõjaraskused ses mõttes kergemalt.

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Juustu maailmaturul valitseb kindel seisund ja hinnad nõudmise elavnemise tagajärjel näitasid mitmes juustutootjas maas paranemist.

Tallinnas noteeriti juustuhindade noteeri-

mis komisjoni koosolekul 20. V alla 80 kg ratta raskusega eksport- kui ka siseturujuustudele eelnenult kõrgemad hinnad.

Eksport-šveitsi juustu kohta franko Tallinn noteeriti:

Šveitsi juust hinnati:

	Juusturatta raskus:	
	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A palli	143 s. kg.	138 s. kg.
12 B "	140 " "	135 " "
11 A "	135 " "	130 " "
11 B "	132 " "	127 " "

Nimetatud sissetulnud juustude vanus peab olema vähemalt 120 päeva. Siseturu-juustuhinnaks noteeriti šveitsi juust 147 s. kg ning edami, baksteini ja tilsiti juustule ühtlaselt 130—135 s. kg.

Konservjuust noteeriti rasvasisalduse järgi:

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekon- ja elussigade turul püsib kindel tendents. Kuna nõudmine ületab pakkumise, tõsteti kokkuostetavate peekonisigade hinda 2 s. kg-lt ja elussigadel 1—3 s. kg-lt. Võrreldes m. a. sama ajavahemikuga on sigade pakkumine k. a. märksa väiksem, mis on tingitud peamiselt m. a. väiksema söödasaagi ja erakordselt külma talve tõttu halvenenud pidamistingimustest.

20. V — 26. V s. a. maksavad Lihaekspordi ühistapamajad põllupidajatele kokkutoodavaist peekonisigadest senti kg-lt:

TAPALOOMADE- JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tapaloomade ja lihaturul oli m. n. kaubapakkumine kõigi lihasortide juures väike. Väike pakkumine oli tingitud peamiselt pühade-eelseist võrdlemisi nõrkadest hindadest, milliste jätkumise kartusel toodi ülesostjate poolt vähe kaupa turule. Kevadise põllutööhooaja tõttu turustati ka talundipidajate poolt vähe kaupa. Väikese pakkumise mõjul kõvenesid hinnad ootamatult mitme punkti võrra kõigi kaubasortide juures. Tendents eelolevaks nädalaks selgusetu, sõltuvalt, millisel määral tuuakse kaupa turule.

Nii maksusid nädala keskmiselt:

Suured pullid: rammusad 68—71 s. ja keskmised 65—68 s. kg; eluskaalu järgi 41—43 s. kg.

Väiksemad pullid: rammusad 67—70 s., keskmised 65—67 s. ja lahjad 64—65 s. kg., eluskaalu järgi 37—39—42 s. kg.

Lehmad: nuumatud 72—77 s., rammusad 65—70 s., keskmised 56—64 s., lahjad 50—56 s. ja praak (rebaseile) 45—47 s. kg;

juust, mille kuivaines on vähemalt 35% rasva, 130—140 s. kg, vähemalt 45% — 150—200 s. kg ja vähemalt 50% — 210 s. kg.

Eksporditava šveitsi juustu eest saavad juustutööstused ühes juurdemaksuba järgmist hinda:

	Juusturatta raskus:	
	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A palli	198 s. kg.	193 s. kg.
12 B "	185 " "	180 " "
11 A "	180 " "	175 " "
11 B "	157 " "	152 " "

Turutendents kindel.

Tapakaal	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
60 —72 kg.	110	105	Siseturu hinnad	
55,5—59 "	105	101	"	
72,5—75 "	105	101	"	
75,5—80 "	101	Siseturu hind "		

Elussigade hindadeks noteeriti sama aja eest: sead raskusega kuni 120 kg 80 s. eluskaalu-kg, raskusega 121—160 kg — 84 s. eluskaalu-kg ja raskusega üle 161 kg — 80 s. eluskaalu-kg. Sead eluskaaluga 80—120 kg, sõltuvalt transpordivõimalustest, võivad minna ekspordiks kas elussigadena või tapetult. Poeginud emiseid ekspordiks ei võeta vastu.

eluskaalu järgi nuumatud 46 s., rammusad 42 s., keskmised 36 s. ja lahjad 27 s. kg.

Mullikad: nuumatud 72—77 s., rammusad 67—70 s., keskmised 65—67 s. ja lahjad 54—63 s. kg; eluskaalu järgi, nuumatud 46 s., rammusad 41 s., keskmised 38 s. ja lahjad 34 s. kg.

Vasikad tapetult ühes naha ja pudemetega: nuumatud 76—81 s., rammusad 71—76 s., keskmised 68—71 s. ja lahjad 63—68 s. kg, eluskaalu alusel vastavalt sordile 43—48—54—60 s. kg.

Lambad tapetult: rammusad 78—80 s., keskmised 75—78 s. ja lahjad 70—75 s. kg; eluskaalu järgi 37—39—41 s.

Ekspordilambaliha-hinnaks noteeriti k. n. 120 s. kg; eluskaalu järgi franko saatejaam 52 s. kg.

Sead tapetult ühes peade-jalgadega: noored ja peekonkaalulised 104—108 s., rasvased 107—110 s., lihasead 102—107 s. ja vanad emised 94—98 s. kg; eluskaalu järgi noored ja rasvasead 83 s., lihasead 81 s. kg.

TOORNAHKADETURG. — RAWHIDE MARKET.

Nõudmine toornahkade järele hea. Hinnad püsivad. 17. V s. a. noteeriti Börsikomitee juures kokkuostetavate toornahkade hinnad franko vastuvõtupunkt 20. V — 26. V s. a.:

Veisenahad, värsked I sort pulli- 120 senti kg, lehma- ja mullikanahad 100 s. kg, II sort pulli- 108 s. kg, lehma- ja mullikanahad 90 s. kg ning praaknahad 75 s. kg; soolatud nahad pulli- 143 s. kg, lehma- ja mullikanahad 120 s. kg, II sort pulli- 129 s. kg, lehma- ja mullikanahad 108 s. kg ning praaknahad 90 s. kg.

Vasikanahad, I sort kerged, kõik kuivad, värsked raskusega kuni 3,5 kg kr. 3.50

tk., II sort raskusega üle 3,5 kg ühe kg hind kr. 1.80 ja III sort praaknahad kr. 4.00 tk.

Lambanahad, I sort OJ kr. 6.00 tk., II sort J kr. 5.00 tk., III sort L kr. 4.00 tk., IV sort K kr. 3.00 tk. ja V sort praaknahad kr. 1.50 tk.

Hobusenahad, sabata ja lakata, I sort soolatud 17 kg ja üle ning värskelt 20 kg ja üle kr. 16.— tk., II sort soolatud 10—17 kg ning värskelt 12—20 kg kr. 11.— tk. ja III sort soolatud alla 10 kg, värsked alla 12 kg ja kõik praaknahad kr. 6.— tk.

Tendents kõigi nahaliikide juures kindel.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Väliturult saadavad kanamunahinnad on viimaseil nädalail püsinud. Vastavalt aga üksikute turgude osatähtsuse muutusele on esinenud kalkulatsioonihinnas väikesi kõikumusi. Nii kõvenes m. n. eksportmunade kalkulatsioonihind 122 s-le kg, mis on e. n. hinnast 2 s. kg kohta kõrgem. Vastavalt sellele noteeriti ka eksportmunade hinnaks 111 s. kg franko kogumispunkt e. n. 110 s. vastu. Siseturu-

munadele noteeriti endine hind, s. o. 90 s. kg. Samuti jäi endiseks väikeste kanamunade hind — 70 s. kg franko kogumispunkt.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad senti paar:

Tallinnas	13—16	Pärnus	11—14
Tartus	14—15	Rakveres	12—14
Valgas	12—14	Narvas	15

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsivad. Nii noteeriti 20. mail s. a. Tallinna Börsikomitee juures piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul Tallinna toodavale lahtisele piimale endised hinnad: s. o. I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 13—14 senti liiter ja müügil piimatööstustele 12—13 senti liiter, II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11—12 senti liiter ja müügil piimatööstustele 10—11 senti liiter. Põllutöökojale maalt saadetud teadaannetes märgitakse piimanõudmine keskmise kuni heana. Üksikutes müügi-kohtades on nõudmine ületanud pakkumise, mispärast ilmade soojenemisel on loota hindade tõusu, sest piimatoodangu märgatavat suurenemist ei ole nii pea näha ette.

O/Ü. „Eesti Piim“ jätkab piima saatmist NSVL-u juunikuumi. Juuni algpäevadel jääb piimavedu seisma, kuna koore saatmist NSVL-u jätkatakse suve läbi pidevalt. Praegu ulatuvad NSVL-u saadetavad kogused piimal

35 000 kg-le ja koorel 5 500 kg-le päevas. Suvel on koorenorm päeva kohta suurem. Nimitelt võetakse koort vastu ka nendelt piimatallitustelt, kus on paremaid võimalusi koore mahajahutamiseks. K. a. esimese 4-ja kuu jooksul on O/Ü. „Eesti Piim“ NSVL-u saatnud 3438 tonni piima ja 586,4 tonni koort.

Väikemüügil linnades on piimahind jäänud senisele tasemele ja piim maksus piimakauplustes m. n. senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinnas	—	—	15—17	13—15
Tartus	19	16	—	14
Narvas	16	—	—	12
Pärnus	18	14	—	13
Rakveres	17	—	—	12
Valgas	16	—	—	12
Viljandis	16	—	—	12—13
Võrus	16	—	—	12—13
Petseris	—	—	—	12

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

M. n. ilmnnes teraviljahindades langus. Ameerika teraviljaturule järeleandavad kahtlematu mõju ka soodsad saagi väljavahetused. Viimaste mitteametlike hinnangute järgi on saagiväljavahetused ühendriigis paranenud. Varemalt hinnangul loodeti nisu saaki tänavu kujunevat 11,6 milj. tn-le, kuid viimase hinnangu järgi kujuneks see 12,4 milj. tn-le. Argentiina nisu ülejäägid on inglise reserveerinud endale, mistõttu seal hinnad püsivad enam-vähem kindlana. Maisisaaki loodetakse Argentiinas kujunevat paremaks, mistõttu ka hinnad on nõrgemad.

Rukkihinnaks noteeriti m. n. keskmiselt Chicagos 51,06 c. buš. e. n. 66,44 c. vastu, s. o. 8,38 kr. kv e. n. 10,91 kr. vastu ehk 23,2% hinnalangust. Winnipegis noteeriti rukkihinnaks m. n. keskmiselt 53,98 c. buš. e. n. 69,37 c. vastu, s. o. 8,85 kr. kv e. n. 11,39 kr. vastu ehk 22,3% hinnalangust.

LINATURG. — FLAX MARKET.

M. n. sõjasündmused on haaranud Lääne-Euroopa tähtsamad linakasvatuspirkonnad Hollandis, Belgias ja P.-Prantsuses, kus senini tegevus linatootmisel ja turustamisel arenes enam-vähem normaalselt. Loomulikult on nüüd linakaubandus takistatud ja on karta linapõldude suuremat kahjustamist.

Inglise ei ole saanud k. a. tarviliselt varustuda linamaterjaliga ja seepärast on valmistatud palju jämedamat materjali, nagu telgiriid jne., puuvillast, mis senini valmistati tavaliselt linast.

Turustatavad linakogused meie turul on väikesed, kuid nõudmine lina järele on muutunud elavamaks. Laura laadale 10. mail toodi vähem kui pool vagunit lina ja Petseri kuulaadale 15. mail ei olnud lina palju üle poole

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Mai I poolel väljamaksuhinnad kartulite eest põllumeestele kõikusid ca kr. 5.00 kv. Pärast pihi, s. o. m. n., näitasid kartulihinnad r.-jaamades veidi tõusu, ca 20—30 s. kv. kohta. M. n. kõrgemat hinda maksis Püssi r.-jaamas — ca kr. 5.50 kv., muus raudteejaamades kõikusid väljamaksuhinnad kr. 5.00—5.20 kv.

Nisuhinnaks noteeriti m. n. keskmiselt Chicagos 90,56 c. buš. e. n. 106,77 c. vastu, s. o. 13,88 kr. kv e. n. 16,36 kr. vastu ehk 15,2% hinnalangust. Winnipegis noteeriti nisuhinnaks m. n. keskmiselt 74,90 c. buš. e. n. 83,86 c. vastu, s. o. 11,48 kr. kv e. n. 13,62 kr. vastu ehk 15,7% hinnalangust. Londonis noteeriti nisuhinnaks m. n. keskmiselt 29,82 š. per 225 kg e. n. 31,63 š. vastu, s. o. 10,97 kr. kv e. n. 10,91 kr. vastu ehk 5,7% hinnalangust.

Maisihinnaks noteeriti m. n. keskmiselt Chicagos 61,90 c. buš. e. n. 66,48 c. vastu, s. o. 10,17 kr. kv e. n. 10,91 kr. vastu ehk 6,8% hinnalangust.

Sisemaal on teraviljaturg kindel ja hinnad näitavad jaemüügil tõusu.

Rukist ja nisu müüb Riigi Viljasalve oma ladudest endise hinnaga, s. o. rukis 17 s. kg ja nisu 23 s. kg franko Riigi Viljasalve ladu.

vaguni. Linahind on olnud kr. 1.90—1.95 R-sordi kg-lt.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul Tallinna Börsil 17. mail noteeriti linakokkustuhinnad endised.

Linakülviseemne-hinnad noteeriti jaemüügil 35 s. kg seemne eest, mis on müügil Taimekaitse ja Seemnekontrolli poolt analüüsitud ning plommitud kottides. Tendents kindel.

Linakülviseemnehinnad noteeriti 17. mail esmakordselt. Külviseemnetagavarad on küllaldased, et rahuldada nõudeid. Suuremat nõudmist on Petseri päritoluga seemnele. Puhastatuid külviseemneid on saadetud kohe keskkohast külviseemne-paljundajatele, kuna müügilaskmiseks neid ei ole veel jätkunud.

Senini kokkuvõetud kartuleid tarvitati enamuses siseturu varustamiseks. K. n. lähivad veel viimased kartulid saartele seemneks. Rohkesti on ka L.-Eesti põllumehi otse Virumaalt ostnud kartuliseemet.

Kartulite kokkuvõttevõime r.-jaamadesse on praegu keskmine. Suuremas vastuvõtu r.-jaamades tuuakse päevas kartuleid ühe

vaguni ümber. Praegu on kiire kartulite mahapanemine, mispärast ei jätku aega kartulite müügiks. Selle kuu lõpupoolel tuleb kindlasti rohkem kartuleid müügile.

Peale r-jaamade ostetakse veel kartuleid ka Viru rannas — Mahus. Samuti teevad ettevalmistusi kartulite kokkuvõtmiseks ka Lääne ranna purjekate omanikud.

Piiritusvabrikulist töötab veel Jäneda vabrik, kus ka ostetakse kartuleid.

AEDVILJATURG. —

Värske aedviljaturg suureneb igapäevaga. Uudisena on müügil ajatatud spargliit, millest nõuti 3.50—4.00 kr. kg. Tomateid on juba rohkem müügil, nõutakse 6.50—7.00 kr. kg. M. a. samal ajal maksus värske tomat 5.00—5.50 kr. kg. M. a. köögivilja hind näib veidi kõvenevat. Nii on peakapsa hind tõusnud ca 10 s. võrreldes 6. V. Muude köögiviljade hind on peagu e. n. tasemel. Tippsibulaist küsitakse 1.00 kr. kg. M. a. samal ajal maksusid tippsibulad 1.20 kr.

Õunu on veel müügil ning nõutakse 60—140 s. kg. Sortidest esineb ainult sibulõuna, kuna muud suuremaviljalisi sorte on õige vähe. Võrdlemisi hea mihusega sibulõuntest nõuti 1.00 kr. kg.

Rohkesti pakutakse lillede ja köögiviljade taimi. Tomatitaimed maksuvad 18—20 s tk. Aedsaaduste hinnad noteeriti 10. mail:

KALATURG. —

Viimasel kahel nädalal valitses kalakaubanduses õige elav tegevus. Sisevetes kui ka merevetes intensiivselt arenev kalastus annab õige rahuldavalt haugi, ahvenat ja latikat, kuna koha- ja angerjasaak on senini veel nõrk. Suurem osa toodangust eksporditakse välismaale. Pühadenädalal oli siseturul värsket kala rahuldava mihusega vajalisel kogusel. Eriti rohkesti nõuti koha, ahvenat ja haugi.

Pühadele järgnenud päevil oli kalakaubandus nõrk, kuid nädala lõpul muutus tegevus taas elavamaks. M. n. tuli müügile mainimisväärse koguses lõhe hinnaga 300—350 s. kg ja mereforelli 225—250 s. kg.

Haugi müügil suures valikus. Parima vahikuga haugist nõuti 80—100 s. kg. Väikese hauge ja suuri, kaaluga üle 3 kg, müüdi 45 kuni 80 s. kg.

Tärklisvabrikud ostavad killi kartuleid, kuid neisse kartulite kokkutulek on väike.

Kartuli- ja kartulitärklishindade noteermiskomisjoni koosolekul 20. V 40 Börsikomitee ruumes noteeriti m. n. järgmised väljamaksumihinnad põllumeestele kartulite eest:

1. Söögikartul: raudteejaamades kr. 5.00—5.50 kv.

2. Tööstuskartul: tärklisvabrikuis 22 s. tärklise-kg.

Tendents kindel.

VEGETABLE MARKET.

Sibulad, eksportkõlblikud, franko kokkuostukoht 30 s. kg. Tendents tõusev.

Sigurid, eksportkõlblikud, franko kokkuostukoht 30 s. kg. Tendents kindel.

Jõhvikad, eksportkõlblikud, franko kokkuostukoht 40 s. kg. Tendents kindel.

Kurgid, konservitud, plekknõudes ca 5 kg neto kr. 2.90. Tendents kindel.

Tallinna turul maksusid 20. V:

	s. kg.		s. kg.
Õunad	60—140	Rabarbrivarred	45—50
Jõhvikad	55—80	Spinat	150—200
Sibulad, vene	35—40	Hapuoblikalehed	100
Peakapsas	45—55	Tippsibulad	100
Hapukapsas	40—45		s. tk.
Peet	35	Kurgid, värsked	45—65
Porgand	35—40	Kurgid, hapend.	8—5
Kaalikas	27—30	Kurgid, marineer.	6—8
Salat	100—120		s. kimp
Tomat	650—700	Redised	12—25
Spargel	350—400	Rohelised sibulad	5

FISH MARKET.

Koha I valik 120—140 s. kg ja II valik 100—120 s. kg; latikad suured 45—55 s. kg. Rannikul maksti kohast 80—100 s. kg. Haug valitud I valik 75 s. kg, II valik 40 s. kg; ahven I valik 80 s. kg, väikesed 10 s. kg.

Vilude ilmade tõttu algas tänava Pärnu lahe ja Lääne ranna räimekalastus tavalisest kahe nädalat hiljem. Räämesaak paiguti rahuldav, paiguti nõrk, kuid kalureile makstud räämehind võrdlemisi kõrge.

Pärnu lahe räämesaak, arvestades püügile asetatud mõrdade väikest arvu, kusjuures siiski võrdlemisi rahuldavaks; viimaseil päevil 100—300 mõõtu (dekal.) paadi kohta päevas. Toodang realiseeriti Pärnu kalasadamas. Ülesostjad maksid 130 s. dekal. ja jaemüügil 150 s. dekal. (8 kg).

Puises räämesaak vähene. Pühadenädalal

oli kogutoodang ca 800 dekal., rannas maksti 250—300 s. dekal. M. n. saak ca 1200 dekal., hind rannas 150 s. dekal. Saak realiseeriti osalt kohal, osalt transporditi veoautodel Tallinna turule.

Haapsalu lahes esimesed räimesaagid nõrgad, mistõttu räimehind püsis 200—250 senti dekal. (8 kg). Nädala lõpul paranenud saakide puhul maksti 150 s. dekal. Tallinna lahes puudub räim. Kalasadamasse toodi nädala kestel ainult 200 kg, millest maksti 38—50 s. kg. Tallinna turul pühadenädala algul müüdi räimi 100—110 s. kg, nädala lõpul 45—50 s. kg. M. n. suuremate koguste tõttu langes hind 28—35 s. kg. Tartus müüdi Pärnu räimi 30—35 s. kg. Kilu puudub täiesti müügil.

Tursakaubandus. Tursakalastus areneb endise hooga. Rahuldav tursasaak võimaldas ekspordida suuremal kogusel turska ja tursafileed, kuid ka siseturg oli küllaldaselt varustatud värske tursaga. Tallinna turul müüdi turska terve kala viisi 12—18 s. kg. Laupäeval suurema pakumise tõttu 9—12 s. kg, lõigatult 25—45 s. kg.

Kalakaubahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 20. V 40 noteeriti:

Angerjas — ehk ekspordikõlblik, paiganangerjas (kollane) 150 s. kg franko rannik.

Koha — värske, ekspordikõlblik franko rannik, a) alates 1 kg kuni 3 kg 95 s. kg;

b) alates pikkuses 38 sm kuni 1 kg raskuseni 75 s. kg.

Haug — värske, ekspordikõlblik, valik 0,5—3 kg, franko rannik, a) merehaug 66 s. kg, b) järvehaug 65 s. kg.

Ahven — värske, ekspordikõlblik, franko rannik, a) kaal alates 150 g—30 s. kg.

Tursk, a) rookimata kaal alates 1 kg-st 12,5 s. kg, b) roogitud, ilma peata, kaal alates 650 g 21 s. kg.

Tendentis ahvenal rahulik ja muil kalasortidel kindel.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad s. kg.

	Tallinnas 18. V	Tartus 18. V	Narvas 17. V
Lõhi, värske	300—350	—	—
Mereforell, "	225—250	—	—
Angerjas, "	180—280	—	—
Koha, I valik, "	120—140	100—130	120—130
Koha, II valik, "	100—120	—	—
Siig, "	100—150	—	—
Haug, I valik, "	80—100	50—80	60—65
Haug, II valik, "	45—80	—	—
Latikas, "	45—55	25—50	—
Ahven, "	35—60	13—30	30—35
Linask, "	50—60	60—65	60
Säinas, "	45—50	25	—
Särg, "	25—80	13—15	25
Kiisk, "	40—50	15—30	25—30
Vimb, "	45—50	25—30	30—35
Meretint, "	25—30	25—35	—
Räim, "	28—35	30—35	—
Tursk, "	9—12	—	—
Tursk, lõigatud	25—45	—	—
Lest, "	70—80	—	—

INFORMATSIOONIOSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,
15. mail 1940. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve: kuld: rahas ja kangides . . . . . 40 901 576,73 välisraha 3 384 917,31	1. Põhikapital — Capital . . . . . 5 000 000,—
2. Vahetusraha — Subsidiary Coin 975 859,64	2. Tagavarakapital — Reserve Fund 1 478 758,84
3. Sisevekslid: — Home Bills: kaubavekslid . . . . . 14 304 047,27 põllumajanduslikud . . . . . 2 352 742,06 metsatööstuslikud . . . . . 11 000,— 16 687 789,33	3. Eriagavarakapital 4 122 385,94
4. Laenud: — Loans and Advances: valitsusele . . . . . — teistele *) 27 161 654,05	4. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities: a) pangatõhed liikvel . . . . . 61 236 120,— b) jooksvad arved: valitsuse . . . . . 15 180 681,55 pankade . . . . . 6 886 815,— teised 4 013 135,67 26 180 630,22
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable Property and Equipment 3 454 759,66	5. Muud passivad — Other Liabilities 20 319 082,22
6. Muud aktivad — Other Assets 25 810 830,50	
118 337 437,22	118 337 437,22

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 50,64%
Proportion of Reserve to Current Liabilities:

*) Sellea summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 736 730,46
Included Ekr. 736 730,46 guaranteed by the Government.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

ITAALIA Itaalia põllumajandus. — *Italian Agricultural Conditions.*

M. a. nisusaak, milline tõusis 80 milj. kv-le, oli seega kolmas järjekordne hea saak. Suhkrunaerite ja viinamarjade saak oli suurem, kui 1938. a. Ka oliivisaak osutus heaks. Tunduvald edusamme on tehtud karjakasvatamise ja loomataidusaagi tootmises. Mõõdunud karm talv kahjustas viljapuid, mistõttu on karta k. a. kehva puuviljasaaki.

Rööbiti asuniktalundite arvu intensiivse suurendamise ja asunike asundamisega emamaal, eriti L-Itaalias ja Siitsiias, käib sama asundamispoliitika ka Liibüas. Asundamine toimub kahe poolametliku asutise — Liibüa asundamisinstituudi ja rahvusvahelise fašistliku sotsiaalse kindlustuse instituudi kaudu. Liibüa valitsuse poolt on antud maksuta mainitud 2 asutisele 350 000 ha. Asutatakse kolme tüüpi talundeid:

1) Irrigeeritud¹⁾ talundid — suurus 15 ha, millest 10—12 ha on irriteeritud; ülejääk on kuiv. Peatoodang: nisu, aedvilja ja tööstustaimed (puuvill, kanep jne.) Iga talund saab 6 karilooma ja 1 hobuesli.

¹⁾ Irrigeeritud = niisutussüsteemiga.

Parkimisekstraktide kartell Itaalias. —

Itaalia parkimisainete-tööstused on moodustanud kartellühingu S. A. Italtasenino, asukohaga Milanos. Viimaseil aastail on Itaalia parkimisainete-tööstused teinud suuri pingutusi välismaiste parkainete asendamiseks kodumaistega, kusjuures on võetud kasutamisele peamiselt Siitsiia summach ja

2) Osaliselt irriteeritud talundid. Suurus 25—30 ha, millest 5—6 ha on irriteeritud ja 20—25 ha on kuivad. Kuivale pinnale istutatakse oliivi- ja mandlipuid ning viinamarjapõõsaid. Loomade arv sama, mis irriteeritud talundis.

3) Irrigeerimata talundid suurus 30—35 ha. Istutatakse oliivi-, mandli- ja muid viljapuid ja viinamarjapõõsaid. Iga talund saab 4—6 karilooma ja hobuse või hobuesli.

Alguses saavad asunikud paljka. Talunditoodangu tõusu järel muutuvad asunikud poolterameesteks. See ajajätk kestab 5 aastat, mille järel algab talundi väljaostmine 25—30 aasta jooksul. Asunik saab talundi põliseks omanikuks 120 000 liiri tasum. järel.

Põllumajanduse intensiivsuse tõstmise tagajärjel on kunstväetise tarvitamine tunduvalt tõusnud. Fosfaatväetiste tarvitamine on tõusnud 1 500 000 tn-ni, väärvelhapuammooniumi oma — ligi 300 000 tn-ni aastas. Samuti on tõusnud muude kunstväetiste tarvitamine.

Tanning Extracts Cartel Organised in Italy.

kastanid; on ka alustatud parkainete sissevedu Abessiimias. Uue kartelli ülesandeks on oma maa parkainete-tööstuse arendamise kõrval ka veel vajalike parkainete sisseveo korraldamine ning itaalia parkainete väljaveo teostamine.

LEEDU. Majandusministri jutujamine Leedu väliskaubandusest.

Interview of Lithuanian Minister of Economics on Foreign Trade.

Kaubanduslik kokkulepe 17. IV Saksaga näitab Leedu sõjasttingitud uuele olukorrale kohandumist. See kokkulepe võimaldab Leedule importida Saksast esimese järgu tarbeaineid ja eksportida oma saadusi. Saksa poolt ei tehta talvistusi Leedu kaubanduse arendamiseks muude erapooletute maadega, niivõrd kui see on võimalik praegusel ajal. K. a. moodustaks Leedu-Saksa kaubavahetus 60% kogu Leedu välis-

kaubandusest. Leedu saadab Saksa suuris koguseis toitaineid, metsa, nahku ja saab vastu kivistitt, värvaineid, keemilisi saadusi, rauda, terast, masinaid jne. Kivisöelimpordi suurendamiseks leedu raudteed annavad saksa raudteede käsutusse 200 kaubavagunit. Kaubandus Meemeli sadama kaudu areneb hästi.

Kaubavahetus ülejäänud maadega suureneb k. a. tunduvalt NSVL-ga, tõustes ca 20 milj. lit. Kaubavahetus Inglise, Prantsuse

ja USA-ga on momendil võimatu. Kaubavahetus muude maadega kujuneks umbes järgnevalks:

Lätiga	2 milj. liiti	Hollandiga	7 " "
Eestiga	1 " "	Šveitsiga	3-4 " "
Soomega	4 " "	Itaaliaga	9 " "
Rootsiga	5-6 " "		

Säästtegevuse suurenemine Leedus.

Viimasel ajal suureneb säästtegevus Leedus, mis 1939. a. märtsis näitas vähenemist. Riikliku säästikassa juures suurenes 1940. a. kolme esimese kuu jooksul säästjate arv

Kaubavahetus Balkani ja Türgiga on tähtsusetu. Leedu suurendab oma kaubandusliikme esindusi Berliinis ja Moskvas, kuna vähendab seda Londonis. Uusi kaubandus-esindusi luuakse Balkanil ja Itaalias. Peetakse tarvilikuks tsentraliseerida ja allutada riigikontrollile väliskaubandussüsteem ekspordi osas.

— *Bank Deposits Increasing in Lithuania.*

1500 isiku võrra, tõustes 35 000. Veebr. ja märtsis suurenesid säästsummad 2 milj. lit., tõustes 55 milj. litile.

Uue tsemendivabriku ehitamine Leedus.

New Cement Factory to be Constructed in Lithuania.

Tsemendiimport Leetu ulatus 1939. a. 106 700 tn-le 5,6 milj. lit. väärtuses. Kuna suurenenud ehitustegevusest võib järeldada, et nõudmine tsemendile suureneb veelgi, otsustas Leedu a.-s. „Cementas“ ehitada

60 000-tn-se aastatoodanguga uue tsemendivabriku Sikers-Nemunes. Vabriku ehitab Bööni-Määri firma „Skoda“, milline on kohustatud seadma vabriku töökorda sept. 1941. a.

ROOTSI. Rootsi hobuseostud Leedust.

Kasvava mootorkütteinete puuduse tagajärjel on järjest suurenenud huvi hobuste pidamise vastu. Viimasel ajal on Rootsi ostnud Leedust suuremal arvul hobuseid,

— *Sweden Purchasing Horses from Lithuania.*

eriti tööhobuseid, kellede transportimisega alustatakse kohe pärast laevatühenduse ja luuseadmist.

Sulfiitpiirituse kasustamine mootorite kütteinena Rootsis.

The Use of Sulphate Alcohol for Motor Fuel in Sweden.

Bensiinipuudus, mis viimasel ajal on järjest süvenenud, on sundinud kaaluma sulfiitpiirituse kasustamise võimalusi kütteinena mootoreis. Sulfiitpiiritus, mida senini saadi kõrvatootena puumassi valmistamisel, võiks suurenenud nõudmise tagajärjel kujuneda tulevikus peatooteks.

Sel puhul tuleks teostada vabrikuis ulatuslikke ümberehitusi. Erilist tähtsust evivad siin finantseerimis- ja tasuvusküsimused, millised on aga teisejärgu tähtsusega võrreldes ohtudega, milliseid tekib rahvamajandusele transportala halvatusel. mootorkütteinete lõppemise tagajärjel.

Müügikeelu alla seatud kaubad Rootsis.

Määrusega 26. IV 40 on müügikeelu alla seatud järgmised kaubad: alumiinium ning selle sulatis, milles on enam kui 50% kaa-

— *Sweden Prohibits Sale of Certain Goods.*

lust alumiiniumi igasugusel kujul; karboolhape (fenool), kresool ja bakkeliit, töötlemata.

LÄTI.

Seemnete väljaveo keskselti aastaaruanne Lätis.

Annual Report of the Latvian Central Seed Export Company.

Läti seemnete väljaveo keskselti (Latvia's centralais seklu eksports) toimetab 300 mitmesuguse seemneliigi telesostmist, puhasta-

mist, ladustamist ja väljavedu. 1939. a. osteti kokku 4700 tn mitmesuguseid seemneid. Keskselti varustab ka oma mead väärtusli-

ku seemnega. Eriti elav on ristikkeina-, lina- ja aedviljaseemnete nõudlus. Suhkrupeedi-seemnete tarvidust peetakse võimalikuks

katta juba omal maal kasvatatud seemnetega. Välja veeti eeskätt linaseemneid ja seemnekartuleid.

Klaasimurru suurenev kasustamine Lätis.

Latvian Glass Industries Increase Use of Broken Glass.

Raskused soodaimporidi alal on sundinud läti klaasivabrikuid kasutama järjest suureneval määral klaasimurdu. Kui viimaseil aastail kasustati keskmiselt 2 000 tn klaasi-

murdu aastas, tõuseb see kogus tänavu arvatavasti 5 000 tn-le. Klaasivabrikute varustamist klaasimurruga korraldab a/s. „Izejviala”.

TAANI. Leiva- ja söotviljaga varustamine Taanis. — *Grain Supplying in Denmark.*

Põllumajandus- ja kalandusministeeriumi andmeil olevat taliviljad, eriti aga nisu, pakase tagajärjel tugevasti kannatanud ning vajavad erilist hoolt. Kuna praeguses olukorras peab Taani tõenäoliselt rahulduma oma viljatoodanguga, püütakse teha kõike maksimaalse saagi saavutamiseks. Seepärast soovitatakse raskelt-kahjustatud taliviljapõlde taas viljata.

Taani teravilja maksimaalhinnad määratakse selliselt, et rukis maksuks kõige enam, siis nisu ja kõige odavam oleks söötvili. Taani põllumeestele, kes äraantud leivavilja

asendamiseks peavad ostma vilja, tuleb kindlustada vastava koguse taani või välismaise söötvilja saamise võimalus hinna eest, mis ei ületaks äraantud toitvilja hinda.

Kuna välismaise söötvilja sissevedu on täiesti lõppenud, on tarvitamist sel alal rationaliseeritud. Välismaise söötvilja tagavaradest on määratud 40 000 tn väiksemaile talundele, kuna ülejäänud 20 000 tn on varutud tööhobuste toitmiseks ja suuremaile kodulindude kasvatajatele. Lähemal ajal on oodata kodumaise söötvilja tagavarade registreerimist.

NORRA.

Jõutoit tselluloosist Norras.

Norway Manufactures Concentrated Feed from Cellulose.

Lähemal ajal jõutakse lõpule ettevalmistustega 3 suuremas norra vabrikus, millised asuvad jõutoidu tootmisele tselluloosist.

Tselluloos-jõutoidu abil, millist kasustatakse segatult kalajahuga, loodetakse hoida piimatoodangut senisel tasemel.

UNGARI.

Lühiteateid. — *News from Hungary.*

„Neues Politisches Volksblatt” teatab, et on asutatud uus Ungari-Itaalia meresõidu- ja kaubandusselts.

ga, kuna kanali tegelik sügavus olevat vaid 19—20 jalga. Kanali süvendamiseks on rakendatud tööle kõik süvendajad.

*

Sulina kanali ummistumise tagajärjel on Doonau suudmes laevasõit takistatud, sest kanali sügavus on veel ainult 20 jalga. Armetlikel andmeil on selle kanali sügavus 22 jal-

Hindadekomissar on määranud raffia jae-müügihinnaks 1940. a. 2.34 pengöt kg. See tähendab raffia-hinna tõstmist vastavalt maailmaturuhindade tõusule.

ARGENTIINA. Väljavaateid kartuli rekordsaagiks Argentiinas.

Argentine Expecting Record Potato Crop.

Põllutööministeeriumi andmeil ulatub kartulikülvipind 1939/40. lõikusaastal 204 000 ha-le, mis on rekordne, ületades m. a. külvipinna 46,5%. Kuna ka saak ületab viimaste aastate keskmise, nagu selgus äsjatoimunud kartulivõtmisel, on tõenäoline, et täna-

vune kartulisaak katab Argentiina aastase kartulitarviduse, arvatud välja seemnekartulite ala. Hoiduseks on siin kartulite asjatundlik ladustus, millele senini ei ole osutatud küllaldast tähelepanu.